

Jan Sundin

Om att råka in i en skatteprocess

Var och en som läst Kafkas roman "Processen" eller sett filmen med samma namn har fått en bild av hur det kan vara för en människa som råkar ut för en långdragen process, där utgången hela tiden är oviss och där det kan gälla livet för en människa.

Det är ett välbekant faktum att skatteprocesser i vårt land kan bli utdragna. Under många år kan en enskild sväva i ovisshet om hur mycket skatt han skall betala ett visst år. Ofta kan det röra sig om betydande belopp, så stora att den enskildes väl och ve hänger på utgången i processen.

Det är inte svårt att illustrera vad jag sagt med exempel. Ur högen av skräckexempel tar jag fallet Ulf N, som gick ända upp till regeringsrätten.

Ulf redovisade i sin självdeklaration 1980 realisationsvinst med ca 112 000 kr. Vinsten hade uppkommit genom försäljning av del av en jordbruksfastighet. Taxeringsnämnden godtog deklarationen, där Ulf hade lämnat en utförlig beräkning av vinsten.

Taxeringsintendenten granskade emellertid Ulf deklaration — den var överlämnad till eftergranskning — och ansåg att Ulfs beräkning inte var riktig. Intendenten kom, efter en längre invecklad redogörelse för olika förvärsavtal, fastighetsregleringar och annat, fram till att vinsten genom försäljningen skulle höjas med drygt 192 000 kr eller till drygt 304 000 kr. Intendenten yrkade även skattetillägg på del av höjningen.

Det var under första halvåret 1981 som intendenten kom med dessa yrkanden.

Länsrätten behandlade fallet Ulf med en efter förhållandena ovanlig snabbhet. I slutet av 1982 — således ca ett och ett halvt år efter intendentens besvär — kom do-

men. Länsrättens domskäl kan knappast sägas vara utförliga eller övertygande. De löd i all korthet:

”Taxeringsintendenten har i enlighet med vad ovan angetts yrkat att realisationsvinsten bestäms till 305 772 kr mot deklarerade och av taxeringsnämnden godtagna 112 252 kr. N har inte bemött de grunder taxeringsintendenten åberopat till stöd för sina besvär. På grund härav och då omständigheterna i övrigt i målet inte talar emot bifall till taxeringsintendentens besvär finner länsrätten skäl föreligga att höja taxeringarna på sätt taxeringsintendenten yrkat.”

Länsrätten biföll också yrkandet om skattetillägg.

Målet gick vidare till kammarrätten. Där anlidade Ulf en skattekonsult för att utveckla sin talan.

Kammarrättens dom kom i mitten av oktober 1985, således i det närmaste tre år efter länsrättens dom. Efter en längre motivering kom kammarrätten fram till att realisationsvinsten skulle sänkas något eller till ca 295 000 kr. Skattetillägget skulle enligt kammarrätten inte utgå.

Ulf gav inte slaget förlorat utan gick vidare till regeringsrätten. Den 30 december 1988 kom regeringsrättens dom. Även i denna instans hade Ulf hjälp av en skattekonsult.

Regeringsrätten fann att realisationsvinsten skulle beräknas i enlighet med Ulfs yrkande i kammarrätten eller ca 183 000 kr.

Det förflöt således mer än tre år mellan kammarrättens dom och regeringsrättens avgörande.

Jag har med avsikt utelämnat de faktiska omständigheterna i målet. Rättsområdet är ofta invecklat vid delförsäljningar och fastighetsregleringar.

Ulf gjorde sin fastighetsförsäljning 1979 och torde — med rätt eller orätt — ha räknat med vissa skattekonsekvenser av avyttringen. Han fick vänta ett decennium på besked. Det är möjligt att han fick anstånd med att betala skatten. Men även den som får anstånd med ett avsevärt skattebelopp vill gärna få ett snabbt besked om sin skattesituation. Den som har ett stort skattekrav över sig torde sova dåligt om natten: damoklessvärdet kan falla ner.

Fallet Ulf är inte något ovanligt fall. De svåra skattemålen blir ofta liggande och många domare i länsrätt och kammarrätt tycks försöka gömma mål av denna beskaffenhet. När man påpekar att den enskilde med nödvändighet måste ha utstått ett årslångt lidande av ovisshet om utgången möts man inte alltid av förståelse av andra domare. Fall av denna typ är förvisso så pass triviala, att ingen fäster sig vid den långa handläggningstiden. Man rycker på axlarna och skyller på de stora balanserna, på bristen på uppsättare och annat.

De utdragna handläggningstiderna i svåra skattemål är ett oacceptabelt förhållande. För övrigt frågar man sig varför den som efter ett decennium vinner ett skattemål måste nöja sig med helt andra kronor än som han en gång tvingats betala in. Därtill kommer att han måste betala en skattekonsult för att vinna.

Fallet Ulf illustrerar även hur invecklade reglerna om realisationsvinst ofta kan vara. Detta förhållande bidrar otvivelaktigt till att processerna blir långdragna. Det kan vara svårt att säkert säga hur ett fall skall bedömas.

Den enskilda som i likhet med Ulf råkar in i en årslång skatteprocess med oviss utgång tiger oftast och lider. Det anses förmätet att klaga över den långa handläggningstiden. Inte heller framför landets skattekonstuler offentligt kritiska synpunkter mot missförhållandena. Landets skattedomare iakttar samma tystnad. Varför reagerar man inte mot de otillständiga förhållandena som råder? Varför tiger våra domare i skattedomstolarna?

Fallet Ulf och många andra liknande fall illustrerar klart att tyngdpunkten i taxeringförfarandet bör ligga så långt ner i instansordningen som möjligt. Det är rimligt att en skattetvist avgörs av en sakkunnig, opartisk och auktoritativ instans — myndighet eller domstol — högst något år efter det tvisten kommit upp. En annan sak är hur man skall inrätta en instans som är så bra. Under alla förhållanden är den enskilde knappast betjänt av en utdragen prövning i flera instanser. SN

NYHETS BREV! SKATTER! PRENU- MERERA!

- Du kan snabbt och säkert informera dina kunder om skattnyheters innebörd och konsekvenser.
- Du får en kvalificerad bevakning av nyheter inom skatteområdet med välkända skatteexperters kommentarer.
- Våra skatteexperter kommer från Vinge-Grosskopf Skattekonsulter KB och arbetar dagligen med dessa frågor.
- Göran Grosskopf, professor i beskattningsrätt, är ämnes- och kvalitetsansvarig.
- Du får 12 nyhetsbrev per år fr o m 1/9-89.
- Du får nyhetsbrevet omgående efter ex RR har meddelat en dom.
- En årsprenumeration kostar 2.750 kr.
- Information: Snogeholms Utbildnings AB, Ängdalav 36, 217 47 Malmö 040/722 85, Fax: 040/91 97 63.

<p><i>Beställning/information Nyhetsbrev inom skatteområdet</i></p> <p>☐ Jag beställer härmed en årsprenumeration på nyhetsbrev för 2.750 kr.</p> <p>☐ Provex. och ytterligare information önskas</p> <p>Namn .....</p> <p>Adress .....</p> <p>Postnr .....</p> <p>Postadress .....</p> <p>Telefon .....</p> <p>Faxnr .....</p>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"><small>Fränkarens ej Mottagaren betalar portot</small></div> <p>Snogeholms Utbildnings AB</p> <hr/> <p>Svarspost</p> <p>Kundnummer 200349000 200 70 Malmö</p>
---	---

Snogeholms Utbildnings AB

ÄNGDALAVÄGEN 36 21747 MALMÖ

AKTUELL UTBILDNING NOV/DEC 1989

- **Skattefrågor för koncernföretag, 6 - 7 nov**
Ledn: Prof Göran Grosskopf och tf prof Leif Edvardsson
Plats: Snogeholms slott, Sjöbo. Anmälan senast 6 okt.
Pris: 5 300 kr inkl dokumentation och luncher.
- **Skattefrågor vid 1989 års bokslut, 27 - 28 nov, 4 - 5 dec**
Ledn: Prof Göran Grosskopf, docent Per Thorell och skattekonsult Jan-Erik Askenström
Plats: Snogeholms slott, Sjöbo. Anmälan senast 26 okt resp 3 nov.
Pris: 5 300 kr inkl dokumentation och luncher.

BESTÄLL DIN EGEN UTBILDNING !

Vår verksamhet omfattar alla områden inom bolags- och skatterätt. Om Du är intresserad av skräddarsydd utbildning kontaktar Du oss. Här följer några exempel på områden inom vilka vi har genomfört skräddarsydd utbildning:

- Åtgärder i samband med bokslutet
- Ny skattelagstiftnings inverkan på "Företaget"
- Åtgärder vid etablering utomlands
- Kvalificerad företagsbeskattning
- Obeståndsrätt
- Familjeföretagens generationsskifte
- Internationell företagsbeskattning
- Beskattning i Sverige och England

Anmälan

Kurser

Jag anmäler mig till (anmälan är bindande)

Kursen ..... den .....logi önskas
Kursen .....den .....logi önskas

Kontakta mig angående skräddarsydd utbildning

Företag:.....
Namn:.....
Adress:.....
Postnr:.....Postadress:.....

Snogeholms Utbildnings AB
Östergatan 30
203 13 MALMÖ

Tel 040 - 97 51 01
Fax 040 - 12 91 64

Snogeholms Utbildnings AB

ÄNGDALAVÄGEN 36 217 47 MALMÖ

AKTUELL SKATTELITTERATUR

VINSTBOLAG

aktiebolags- och skatterättsliga frågor

av Göran Grosskopf

140 s, pris 200 kr exkl moms, inkl frakt

NY UPPLAGA!

1990-TALETS SKATTESYSTEM

av Göran Grosskopf, Lennart de Verdier,
Ulf Söderholm, Greger Boström

60 s, pris 50 kr exkl moms, inkl frakt

NY UPPLAGA!

AKTIEBOLAGENS FINANSIERINGSFORMER

av Göran Grosskopf

100 s, 170 kr exkl moms, inkl frakt

NYHET!

Skicka mig ..... ex av VINSTBOLAG à 200 kr
Skicka mig ..... ex av 1990-TALETS SKATTESYSTEM á 50 kr
Skicka mig ..... ex av AKTIEBOLAGENS FINANSIERINGS-
FORMER à 170 kr

Namn:.....

Företag:.....

Adress:.....

Postadress:.....

Skicka beställningen till Snogeholms Utbildnings AB, Ängdalav 36,
217 47 Malmö. Tel. 040-722 85. Priserna: exkl moms, inkl frakt.